

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 55/1998 vp**

Hallituksen esitys tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen ja siihen liittyvän pöytäkirjan sekä tietotekniikan käyttöä tullialalla koskevan yleissopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallintovaliokunta on 5 päivänä marraskuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokunnalle lausuntopyynnön hallituksen esityksestä tietotekniikan käytöstä tullialalla tehdyn yleissopimuksen ja siihen liittyvän pöytäkirjan sekä tietotekniikan käyttöä tullialalla koskevan yleissopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (HE 205/1998 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Ismo Mäenpää ja ylitarkastaja Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Ronald Wrede, ulkoasiainministeriö
- päälakimies Arto Lillman ja ylitarkastaja Samy Gardemeister, Tullihallitus..

Kirjallisen lausunnon asiasta ovat antaneet oikeusministeriö ja Suomen Kuorma-autoliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jonka mukaan eduskunta hyväksyisi tietotekniikan käyttöä tullialalla koskevan Euroopan unionin yleissopimuksen eli ns. tullitietojärjestelmäyleissopimuksen.

Jäsenvaltiot ovat Brysselissä allekirjoittaneet mainitun, unionin oikeus- ja sisäasioiden yhteis-

työhön (Unionin III-pilari) kuuluvan yleissopimuksen 20 päivänä heinäkuuta 1995.

Tietojärjestelmän tarkoituksena on nopeuttaa EU:n jäsenvaltioiden tullihallintojen välistä tietojenvaihtoa tullirikosten estämisessä ja selvittämisessä sekä rikoksia koskevissa syytetoimissa. Yleissopimus ei aseta velvoitetta tietojen tallet-

tamiseen. Tulliviranomainen harkitsee tapauskohtaisesti, voidaanko tietojärjestelmän avulla saada apua tullirikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi. Rekisteriin talletetut tiedot säilytetään niin kauan kuin on tarpeen sen tarkoituksen toteuttamiseksi, jota varten ne tallennettiin.

Yleissopimuksen mukaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, ellei itse yleissopimuksessa määrätä tiukemmista rajoituksista. Tietojärjestelmän käyttämisen ehtona on, että jäsenvaltion kansallinen lainsäädäntö takaa Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen periaatteiden mukaisen henkilötietojen suojan tason.

Komissio pitää yllä tietojärjestelmätekniikkaa. Henkilötietojen suojaamisen varmistamiseksi perustetaan jäsenvaltioiden yhteinen val-

vontaviranomainen, johon kuuluvat edustajat jäsenvaltioiden riippumattomista kansallisista valvontaviranomaisista. Suomesta valvontaviranomaiseen on tarkoitus nimetä tietosuojavaltuutetun edustaja.

Yleissopimus tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet tallettajalle hyväksyneensä yleissopimuksen. Yleissopimuksen ovat toistaiseksi hyväksyneet Yhdistyneet Kuningaskunnat, Tanska ja Ruotsi. Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt toimintasuunnitelman, joka suosittelee, että kaikki jäsenvaltiot hyväksyvät yleissopimuksen vuoden 1998 loppuun mennessä. Yleissopimuksella perustettava tietojärjestelmä on tarkoitus saada operatiiviseen käyttöön ensi vuonna.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan on ollut tarkoituksena saattaa eduskunnan päättäväksi erillisinä sekä sopimuksen hyväksymistä koskeva ponsilausuma että asiaa koskeva lakiehdotus. Hallituksen esitykseen sisältyy kuitenkin teknisluonteisen virheen vuoksi erillisenä vain asiaa koskeva lakiehdotus. Vastaavanlaisissa tapauksissa sovellettavan käytännön mukaisesti valtiovarainvaliokunta katsoo, että eduskunnan tulee erillisinä eduskuntatoimina hyväksyä sekä sopimus että siihen liittyvä lakiehdotus.

Lausunto

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti esittää,

että hallintovaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty,

että eduskunta hyväksyy ne Brysselissä 26 päivänä heinäkuuta 1995 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K 3 artiklan perusteella tehdyn tietotekniikan käyttöä tullialalla koskevan yleissopimuksen, 29 päivänä marraskuuta 1996 Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisuin tapahtuvaa tulkintaa tietotekniikan käyttöä tullialalla koskevasta yleissopimuksesta tehdyn pöytäkirjan ja pöytäkirjan 2 artiklan b alakohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan jokainen Suomen tuomioistuin voi pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua artiklassa mainituissa tilanteissa, sekä Brysselissä 26 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyn sopimuksen, joka koskee Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K 3 artiklan perusteella tehdyn tietotekniikan käyttöä tullialalla koskevan yleissopimuksen soveltamisesta eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken, ja määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen, sekä

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Jukka Roos /sd
jäs.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Oiva Savela /kok
	Ulla Anttila /vihr	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
	Pirjo-Riitta Antvuori /kok	Jukka Vihriälä /kesk
	Timo Ihamäki /kok	Jorma Vokkolainen /vas
	Bjarne Kallis /skl	vjäs. Markku Koski /kesk
	Reijo Laitinen /sd	Arto Lapiolahti /sd (osittain)
	Håkan Malm /r	Pekka Leppänen /vas
	Maija Rask /sd	Matti Saarinen /sd.